

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
TADEUSZ DZIUBA

KGP.410.001.01.2020

Pani
Jadwiga Emilewicz
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju
Ministerstwo Rozwoju
pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001

Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 20-Gospodarka

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rozwoju Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Emilewicz – Minister Rozwoju od 15 listopada 2019 r., wcześniej Minister Przedsiębiorczości i Technologii w okresie od dnia 9 stycznia 2018 r. do 14 listopada 2019 r.
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dominika Manicka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/11/2020 z dnia 13 stycznia 2020 r. 2. Małgorzata Duraj, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/12/2020 z dnia 13 stycznia 2020 r. 3. Agnieszka Kowalska-Frączyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/29/2020 z dnia 2 marca 2020 r. 4. Renata Patkowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/13/2020 z dnia 13 stycznia 2020 r. 5. Anna Pruszkowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/14/2020 z dnia 13 stycznia 2020 r. 6. Rafał Szymański, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/22/2020 z dnia 17 stycznia 2020 r. <p>(dowód: akta kontroli str. 1-13)</p>

---

¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykonania budżetu państwa w roku 2019 określonego w *ustawie budżetowej na rok 2019* z dnia 16 stycznia 2019 r.² pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części 20-Gospodarka oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*³ (dalej: *ufp*), w tym:
  - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek (m.in. Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości)
  - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 20-Gospodarka.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 20-Gospodarka limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analiza stanu zobowiązań
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

---

² Dz.U. poz. 198.

³ Dz.U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 20-Gospodarka wykorzystano również wyniki kontroli wykorzystania dotacji celowej i podmiotowej przez Polską Agencję Handlu i Inwestycji SA.

Ocena ogólna

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 20-Gospodarka.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w części 20-Gospodarka wydatki z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich dokonane zostały w sposób legalny i celowy. Zadania ujęte w planie finansowym w układzie zadaniowym zostały zrealizowane.

Dane wykazane w sporządzonych przez dysponenta części 20-Gospodarka łącznych sprawozdaniach budżetowych za 2019 r., a także w sprawozdaniach finansowych za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych, były zgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej. Dane wykazane w sprawozdaniach łącznych zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Dysponent części wywiązywał się z obowiązku sprawowania nadzoru, o którym mowa w art. 175 *ufp*.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane dochody w części 20-Gospodarka wyniosły 67 434,7 tys. zł. Były one wyższe o 1 763,7 tys. zł od kwoty zaplanowanej w *ustawie budżetowej na 2019 r.* (65 671 tys. zł) oraz niższe o 51 000,6 tys. zł od wykonania w 2018 r.

Nieplanowane dochody z tytułu wpłat dywidendy zostały osiągnięte w wysokości 279 tys. zł, czyli na wyższym poziomie niż w 2018 r. (o 25,3 tys. zł). Wyższe dochody w stosunku do roku poprzedniego uzyskano m.in. z tytułu wpłaty części zysku osiągniętego przez Urząd Dozoru Technicznego oraz opłat związanych z obrotem napojami alkoholowymi. Uzyskano także zapłatę kary umownej wraz z odsetkami z tytułu realizacji umowy offsetowej wraz ze zwrotem kosztów postępowania arbitrażowego w łącznej wysokości 18 487 tys. zł.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Na dzień 1 stycznia 2019 r. Skarb Państwa posiadał w spółkach akcje i udziały – oszacowane zgodnie z polityką rachunkowości obowiązującą w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii⁶ – o łącznej wartości 1 701 088,8 tys. zł. W trakcie 2019 r. nastąpiły zmiany stanu ilości akcji i udziałów wynikające z operacji księgowych takich jak: podwyższenie kapitału zakładowego/akcyjnego, zbycie akcji i udziałów, utrata bytu prawnego poprzez np. wykreślenie z KRS, przekazanie do innych jednostek np. Agencji Rozwoju Przemysłu SA w Warszawie. Ostatecznie w związku z reorganizacją centralnej administracji rządowej⁷, z dniem 7 grudnia 2019 r. pozostałe akcje i udziały 77 spółek o wartości nominalnej 847 875,4 tys. zł zostały przekazane Ministrowi Aktywów Państwowych. W dniu 31 grudnia 2019 r. w księgach rachunkowych nie były zaewidencjonowane akcja ani udziały.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 – *wykonanie planu dochodów budżetowych* na koniec 2019 r. w części 20-Gospodarka pozostały do zapłaty należności na kwotę 709 642,4 tys. zł. W porównaniu do 2018 r. wykazane należności są większe o 3 639 tys. zł (0,5%). Zaległości na koniec 2019 r. wyniosły 680 378,9 tys. zł, co stanowi wzrost o 3 433,5 tys. zł (0,5%) w stosunku do zaległości wykazanych na koniec 2018 r. Były to przede wszystkim, podobnie jak w latach ubiegłych, wymagalne należności przejęte z byłego Ministerstwa Skarbu Państwa, po zlikwidowanym z dniem 1 stycznia 2017 r. Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców. W 2019 r. wystąpiła ponadto zaległość w wysokości 4 622,5 tys. zł od Polskiego Instytutu Ekonomicznego z tytułu zwrotu dotacji wraz z odsetkami.

Skuteczność i adekwatność działań, podejmowanych przez dysponenta trzeciego stopnia w celu odzyskania zaległości, sprawdzono na próbie stanowiącej 100% zaległości, które wystąpiły w 2019 r. na łączną kwotę 522,8 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 1621-1713)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodzenia należności nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej ustalono limit wydatków w cz.20-Gospodarka w wysokości 602 952 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie decyzji Ministra Finansów i Prezesa Rady Ministrów, limit wydatków zwiększono per saldo o kwotę 16 754,6 tys. zł do ostatecznej wysokości 619 706,6 tys. zł. Zwiększenie limitu wydatków było wynikiem m.in. przeniesienia środków z rezerw celowych z przeznaczeniem na składkę do Europejskiej Agencji Kosmicznej, sfinansowanie rozpoczęcia działalności przez

⁶ W dniu 19 listopada 2019 r., z mocą obowiązującą od 15 listopada 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju (Dz.U. z 2019 r. poz. 2291). Ministerstwo Rozwoju zostało utworzone w drodze przekształcenia dotychczasowego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Dalej: MR lub Ministerstwo

⁷ Na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz.U. 2019 r. poz. 2369).

Fundację Platforma Przemysłu Przyszłości (dalej: FPPP), realizację projektu *Konto przedsiębiorcy – Usługi Online dla Firm w Jednym Miejscu* (851,2 tys. zł), poprawę efektywności budynku – siedziby Ministerstwa (251,4 tys. zł) i przeniesienia z części 16-Kancelaria Prezesa Rada Ministrów wydatków przeznaczonych na dotacje podmiotową oraz celową dla Polskiej Agencji Kosmicznej (1 700 tys. zł).

Wydatki budżetu państwa w części 20-Gospodarka zostały zrealizowane w kwocie 597 969,7 tys. zł, co stanowiło 96,5% planu po zmianach. W 2019 r. wydatki były wyższe o 99 619,6⁸ tys. zł tj. o 19,4% niż w 2018 r. Wynikało to głównie ze zwiększenia wydatków na dotacje: z tytułu wsparcia inwestycji w ramach *Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030*, promocji eksportu przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu SA (PAIH), dla Polskiej Agencji Kosmicznej oraz na rozpoczęcie działalności przez Fundację Platforma Przemysłu Przyszłości (FPPP).

W 2019 r. zrealizowano wydatki niewygasające w wysokości 2 255,7 tys. zł (45,6% planu), o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2018 nie wygasają z upływem roku budżetowego⁹. Jeden wydatek w kwocie 1 010,8 tys. zł¹⁰, który nie został opłacony z wydatków niewygasających do 31 marca 2019 r. opłacono z wydatków bieżących 2019 r. Dysponent części 20-Gospodarka, decyzją w sprawie zmian w planie finansowym 2019 r., przeznaczył na jego realizację część wydatków zaplanowanych na finansowanie Polskiej Strategii Kosmicznej. Zmiana ta nie wpłynęła na ograniczenie zadań planowanych w Polskiej Strategii Kosmicznej, przyjętej uchwałą nr 6 Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2017 r.

Wydatki według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

- dotacje 195 569 tys. zł (97% planu po zmianach),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 3 981 tys. zł (85,4% planu po zmianach),
- wydatki bieżące jednostek budżetowych 221 014,3 tys. zł (95,9% planu po zmianach),
- wydatki majątkowe 169 516,7 tys. zł (98,4% planu po zmianach)
- współfinansowanie projektów z udziałem środków UE 7 888,7 tys. zł (73,8% planu po zmianach).

Zobowiązania, w całości niewymagalne, wyniosły 6 916 tys. zł i były o 1 211,6 tys. zł (21,2%) wyższe niż w 2018 r.

⁸ Uwzględniając wydatki niewygasające z upływem 2018 r. (razem 500 605,8 tys. zł) w 2019 r. wydatki były wyższe o 97 363,9 tys. zł tj. 19,4%.

⁹ Dz.U. poz. 2346.

¹⁰ Razem z wydatków bieżących w 2019 r. zapłacono kwotę 1 095,5 tys. zł: wynagrodzenie wykonawcy w kwocie 1 010,8 tys. zł i kara umowna w kwocie 84,7 tys. zł potrącona z wynagrodzenia wykonawcy przekazana na rachunek dochodów Ministerstwa. Wykonanie wydatków, które w roku 2018 nie wygasają z upływem roku budżetowego opisano i oceniono w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli P/19/001 *Wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 20-Gospodarka* z dnia 28 kwietnia 2019 r.

Wydatki budżetu państwa przeznaczono w szczególności na:

- finansowanie programu wieloletniego *Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030* w kwocie 164 202,7 tys. zł,
- dotacje: podmiotową i celową dla PAIH w kwocie 78 609 tys. zł,
- składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej w kwocie 65 171,6 tys. zł,
- sfinansowanie kosztów funkcjonowania Ministerstwa w kwocie 116 098,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 98-118, 147, 210, 240-241, 2470-2485)

Środki z rezerw celowych budżetu państwa i budżetu środków europejskich:

Szczegółową kontrolą objęto wybrane celowo środki przyznane z rezerw celowych w wysokości 16 918,1 tys. zł, tj. 50,7% otrzymanej kwoty (33 377,2 tys. zł) oraz kwotę 158 041,0 tys. zł otrzymaną z rezerwy celowej budżetu środków europejskich. Stanowiła ona 90,4% całości przyznanych z tej rezerwy (174 798,3 tys. zł).

Środki z rezerw celowych budżetu państwa przeznaczone były na:

- uzupełnienie II i III raty składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej - 16 027,8 tys. zł; wykorzystano je zgodnie z przeznaczeniem w kwocie 14 416,9 tys. zł (89,9%); pozostałe 1 610,9 tys. zł niezwłocznie zablokowano,
- utrzymanie trwałości projektu platformy pośredniczącej elektronicznego fakturowania - 851,7 tys. zł; wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem 501,4 tys. zł (58,9%),
- w kwocie 38,6 tys. zł – na zapewnienie jakości w Systemie Klasyfikacji wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem w kwocie 5 tys. zł (13%).

O niższym niż zakładano wykorzystaniu rezerw celowych zdecydowały przyczyny obiektywne: niższy kurs euro w przypadku składki, przedłużenie terminu kwalifikowalności wydatków projektu platformy pośredniczącej i mniejsza niż zakładano liczba instytucji certyfikujących w Systemie Kwalifikacji. Środki z rezerwy celowej w kwocie 13 700 tys. zł przeznaczone na rozpoczęcie działalności przez FPPP objęto szczegółową kontrolą w ramach badania dotacji udzielonych przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

(dowód: akta kontroli str. 141 -248)

Środki z rezerw celowych budżetu środków europejskich przeznaczone były na:

- realizację poddziałania 3.2.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR) *Kredyt na innowacje technologiczne* - 151 113,0 tys. zł; zostały one wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem na wypłatę dla Banku Gospodarstwa Krajowego;
- realizację poddziałania 2.4.2 PO IR *Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji* - 2 213,1 tys. zł (po korekcie); zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w wysokości 1 741,1 tys. zł (78,7%); niepełne wykorzystanie spowodowane było przedłużającą się procedurą zamówień publicznych i potrzebą przeloczenia analiz na 2020 r. (m.in. *Analiza zasobów, aktywności i osiągnięć przedsiębiorstw w Polsce pod kątem potencjałów rozwojowych w zakresie innowacyjności i rozwoju technologicznego*, a także *Analiza zasobów, aktywności i osiągnięć jednostek naukowych w Polsce w dziedzinie tworzenia i rozwoju technologii*);

- realizację poddziałania 3.3.2 PO IR *Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand* w kwocie 3 210,0 tys. zł; zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w wysokości 3 133,3 tys. zł (97,6%);
- realizację przedsięwzięcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IŚ) *Poprawa efektywności energetycznej budynku Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii przy Placu Trzech Krzyży 3/5 w Warszawie* - 79,9 tys. zł; zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w wysokości 76,7 tys. zł (96%);
- realizację przedsięwzięcia w ramach PO IŚ *Poprawa efektywności energetycznej budynku Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii przy Placu Trzech Krzyży 3/5 w Warszawie* - 1 425,0 tys. zł; zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 401-502)

Niewykorzystane kwoty środków pochodzących z rezerw budżetowych zostały zwrócone. Minister Rozwoju w trybie art. 177 *ufp* dwoma decyzjami zablokował środki budżetu państwa w kwocie 18 324,1 tys. zł (3,1% planu po zmianach z dnia 31 października 2019 r.). Blokady były wynikiem oszczędności w realizacji zadań. Minister Finansów dwoma decyzjami w sprawie zmian w budżecie państwa na 2019 r. zmniejszył plan finansowy części 20-Gospodarka o kwotę równą wydatkom zablokowanym przez dysponenta części.

(dowód: akta kontroli str. 216-229, 234-235, 238-240, 1721-1726)

Wykonanie wniosków sformułowanych po kontroli nr P/19/001 *Wykonanie budżetu państwa w części 20-Gospodarka w wystąpieniu pokontrolnym z 8 kwietnia 2019 r.*

Minister Rozwoju częściowo zrealizował wniosek dotyczący *ustalenia procedur rozliczania dotacji w Ministerstwie, zapewniających zgodność z art. 152 ufp*. W 2019 r. Minister nie wprowadził pisemnych procedur rozliczenia dotacji, jednak w celu zapewnienia prawidłowej realizacji obowiązków nadzoru i kontroli wykorzystania dotacji wdrożono mechanizmy kontrolne rozliczania dotacji. Wprowadzono czytelny podział zadań i odpowiedzialności przy udzielaniu oraz rozliczaniu dotacji, w umowach zwiększono uprawnienia ministra (kontrola w każdym czasie, formułowanie wiążących wytycznych, obowiązek sygnalizowania ryzyk wykonania umowy). Załącznik do umowy dotacji stanowiły wytyczne oszczędnego i celowego wydatkowania dotacji. Wprowadzono kontrolę instytucjonalną dotacji przez Departament Kontroli i Audytu (DKiA) oraz usprawniono ewidencję finansowo-księgową o możliwość generowania bieżących zestawień dotyczących dotacji (zaangażowanie, wydatkowanie, zwrot dotacji). Dyrektor Generalny¹¹ Ministerstwa wyjaśnił, że opracowanie procedur rozliczenia dotacji zostanie ponownie rozważone z uwagi na wzmocnienie systemu nadzoru nad efektywnym i zgodnym z prawem wydatkowaniem środków publicznych przez Ministra Rozwoju, który aktualnie dysponuje jeszcze większymi środkami publicznymi.

¹¹ Pismo z 31 stycznia 2020 r. nr DKT-II.0810.3.2020.

Minister Rozwoju częściowo zrealizował również wniosek *rozliczenia dotacji celowej udzielonej Instytutowi Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur – Państwowy Instytut Badawczy, z uwzględnieniem ewentualności zwrotu*. Według stanu na dzień zakończenia czynności kontrolnych rozliczenie dotacji nadal pozostaje na etapie postępowania administracyjnego w pierwszej instancji, prowadzonego w MR w przedmiocie oznaczenia kwoty dotacji podlegającej zwrotowi, jako wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (art. 169 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 169 ust. 6 *ufp*).

Decyzją z dnia 17 kwietnia 2019 r. Minister odmówił zatwierdzenia sprawozdania merytorycznego i sprawozdania finansowego z wykorzystania dotacji udzielonej Instytutowi i zobowiązał Państwowy Instytut Ekonomiczny¹² do zwrotu całej dotacji w kwocie 4 060,8 tys. zł wraz z odsetkami. PIE, nie zgadzając się z rozstrzygnięciem, wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy. Po rozpatrzeniu wniosku PIE, z uwagi na oczywistą wadliwość postępowania polegającą na niezapewnieniu czynnego udziału strony w postępowaniu, decyzja w sprawie zwrotu dotacji została uchylona w dniu 19 czerwca 2019 r. i jednocześnie sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

Minister upoważnił Dyrektora Departamentu Prawnego¹³ do załatwienia w pierwszej instancji sprawy ponownego rozliczenia dotacji udzielonej IBRKK. Dwukrotnie w dniach 23 lipca i 10 września 2019 r. Dyrektor DP zwracał się do PIE o przedstawienie niezbędnych dokumentów. PIE w odpowiedzi przekazał obszernie dokumenty i wyjaśnienia. Ostatnie dokumenty oraz wyjaśnienia PIE przekazał w dniu 31 października 2019 r. Dyrektor DP trzykrotnie wyznaczał nowy termin rozpatrzenia sprawy, ostatni termin wyznaczono na 16 marca 2020 r. Pismem z dnia 13 marca 2020 r. Dyrektor DP poinformował PIE o uprawnieniach strony przysługujących przed wydaniem decyzji. Decyzja zostanie wydana po upływie przedłużonego do 17 kwietnia 2020 r., na wniosek PIE, terminu wyznaczonego na skorzystanie z praw strony, w tym do zapoznania się ze zgromadzonymi dowodami.

NIK zwraca uwagę, że postępowanie prowadzone przez organ pierwszej instancji w sprawie rozliczenia dotacji udzielonej IBRKK było prowadzone przewlekłe. Minister w lipcu 2019 r. do rozliczenia dotacji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy powołał dziewięcioosobowy zespół złożony z pracowników MR. W tym samym czasie upoważnił Dyrektora DP do załatwienia sprawy i wydania decyzji. Kompletem dokumentów, w tym w dużej mierze już wcześniej przekazanych przez PIE na etapie rozliczania dotacji, MR dysponowano od 31 października 2019 r. Wraz z pismem z dnia 10 września 2019 r., w którym ponownie zwrócono się do PIE o przekazanie dowodów w sprawie, przekazano stronie analizę już dostępnych w Ministerstwie dokumentów i braków w przekazanej dokumentacji.

Dyrektor DP wyjaśniła¹⁴, że na przedłużający się termin załatwienia sprawy wpłynęła obszerność materiału dowodowego przekazanego przez PIE, konieczność jego uporządkowania oraz wnikliwej analizy. Dodatkowo prowadzenie postępowania utrud-

---

¹² Dalej: PIE. PIE jest następcą prawnym Instytutu Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur – Państwowego Instytutu Badawczego (dalej IBRKK).

¹³ Dalej: DP.

¹⁴ Pismo z dnia 20 marca 2020 r. znak IK.1197375.

niał fakt, że nie toczyło się ono z udziałem beneficjenta tylko jego następcy prawnego.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 332-360, 375-400, 1756-1757, 2748-2807)

W 2019 r. wydatki majątkowe w części 20-Gospodarka zrealizowano w kwocie 169 516,7 tys. zł (98,4% planu po zmianach). Wydatki majątkowe przeznaczono m.in. na finansowanie kosztów inwestycji w *Programie wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030* w kwocie 150 796,5 tys. zł (89%) i wydatki dysponenta III stopnia w kwocie 3 627,1 tys. zł (2,1%).

Szczegółową kontrolą objęto sześć umów dotacji w łącznej kwocie 98 471,3 tys. zł, na podstawie których dysponent części 20-Gospodarka udzielił dotacji:

- PAIH w kwocie 74 037 tys. zł (dotacja celowa na działalność promocyjną) i w kwocie 4 572 tys. zł (dotacja podmiotowa),
- FPPP w kwocie 2 000 tys. zł (dotacja celowa na fundusz założycielski¹⁵), w kwocie 6 270 tys. zł (dotacja celowa na zadania Fundacji) i w kwocie 5 430 tys. zł (dotacja podmiotowa),
- Polskiej Agencji Kosmicznej¹⁶ w kwocie 6 162,3 tys. zł (dotacja celowa na realizację zadań wynikających z Polskiej Strategii Kosmicznej).

PAIH wykorzystwała całą dotację podmiotową i celową. FPPP wykorzystwała całą dotację celową przeznaczoną na fundusz założycielski, natomiast nie wykorzystwała w całości dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadań (zwrot 3 459 tys. zł, tj. 55,2% dotacji) oraz dotacji podmiotowej (zwrot 3 090,6 tys. zł, tj. 56,9% dotacji). POLSA zwróciła kwotę 861,8 tys. zł, tj. 14% niewykorzystanej dotacji celowej. Niewykorzystane kwoty dotacji beneficjenci zwrócili terminowo.

(dowód: akta kontroli str. 332-360)

Wydatki budżetu państwa poniesione w 2019 r. na rozpoczęcie działalności FPPP nadzorowanej przez Ministra Rozwoju

Zgodnie z art. 1 ustawy o FPPP cele Fundacji to działania skoncentrowane na wzroście konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wspieranie ich transformacji cyfrowej. Ustawa o FPPP zakłada, że działalność FPPP będzie finansowana między innymi z dotacji podmiotowej i dotacji celowych budżetu państwa. W 2019 r. na sfinansowanie rozpoczęcia działalności i działalność bieżącą Fundacji przeznaczono 16 323,6 tys. zł, w tym 2 623,6 tys. zł¹⁷ ze środków budżetowych z części 20-Gospodarka. Środki budżetowe wykorzystano w całości. Sfinansowano m.in. umowy cywilnoprawne w ramach, których zlecono m.in.: opracowanie metodyki i programu kształcenia doradców i liderów; opracowanie koncepcji wortalu i strony www FPPP,

¹⁵ Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 17 stycznia 2019 r. o Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości (Dz.U. poz. 229), dalej: ustawa o FPPP. Fundatorem Fundacji jest Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Do Krajowego Rejestru Sądowego Fundacja została wpisana w dniu 6 maja 2019 r.

¹⁶ Dalej: POLSA.

¹⁷ W tym z wydatków 2019 r. kwota 1 998 tys. zł i z wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2018 kwota 1 055,6 tys. zł (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2018 nie wygasają z upływem roku budżetowego – Dz. U. poz. 2346).

opracowanie strategii marketingowej i identyfikacji wizualnej Fundacji oraz weryfikację potrzeb FPPP na infrastrukturę teleinformatyczną.

Na podstawie dwóch umów cywilnoprawnych z 1 kwietnia i z 30 kwietnia 2019 r. wypłacono wynagrodzenia w łącznej kwocie 225,4 tys. zł dla osób powołanych w dniu 4 kwietnia 2019 r. do Zarządu Fundacji, z którymi nie nawiązano wówczas stosunku pracy i nie określono wynagrodzenia za pracę w charakterze członków Zarządu FPPP. Umowy, zawarte z wyłączeniem trybu konkurencyjnego, były kontynuowane do 20 i 30 czerwca 2019 r., po zarejestrowaniu Fundacji oraz wyposażeniu jej w fundusz założycielski w dniu 17 czerwca 2019 r. Dyrektor Departamentu Innowacji, działając z upoważnienia Ministra, bez uwag zaakceptował prace wykonane w ramach umów i zdecydował o wypłacie wynagrodzeń w pełnej wysokości. Niektóre z prac wykonanych przez członków Zarządu Fundacji w ramach umów cywilnoprawnych wpisywały się w zadania Platformy, które powinny być podjęte po rejestracji FPPP. Na przykład: opracowanie ulotek i podstawowych tekstów na stronę internetową FPPP; koordynowanie prac w ramach projektów Platformy Cyfrowej i programów kształcenia Liderów 4.0 (przewidziane do realizacji z dotacji celowej); opracowanie strategii FPPP i planów jej operacjonalizacji oraz mechanizmów wspierania przedsiębiorstw; koordynacje i nadzór merytoryczny nad zadaniami w przedmiocie przygotowania kształcenia konsultantów wewnętrznych; przygotowania założeń do konkursu konsultantów zewnętrznych; przygotowania mapy i księgi procesów i wypracowania modelu współdziałania FPPP z Centrum Kompetencji (zadania planowane w dotacji) i Partnerami, które wymagały wcześniejszego zawarcia stosownych umów o dofinansowanie.

Wniosek Fundacji z dnia 3 czerwca 2019 r. o przekazanie środków z rezerwy celowej na dotacje podmiotową i celową dla Fundacji poprzedzony był wspólnymi pracami i analizami Ministra Przedsiębiorczości i Technologii oraz Ministra Finansów. W kwietniu Minister wnioskował o dotację podmiotową 19 100 tys. zł. Po ponownej analizie Minister wnioskował o uruchomienie rezerwy celowej w kwocie 11 700 tys. zł, co było zgodne ze skorygowanym przez Fundację wnioskiem o dotację z dnia 12 lipca 2019 r..

Minister Finansów, na wniosek Ministra Przedsiębiorczości i Technologii, decyzjami z dnia 24 maja 2019 r. i z dnia 8 sierpnia 2019 r. zwiększył plan finansowy części 20-Gospodarka o kwotę 13 700 tys. zł z przeznaczeniem na fundusz założycielski Fundacji (2 000 tys. zł) i jej działalność bieżącą (11 700 tys. zł). Fundacja w grudniu 2019 r. i styczniu 2020 r. zwróciła łącznie 6 549,6 tys. zł niewykorzystanych dotacji na działalność bieżącą.

Minister Rozwoju decyzją z dnia 30 grudnia 2019 r. zablokował zwróconą przez Fundację w grudniu 2019 r. kwotę dotacji w wysokości 5 330 tys. zł, a decyzją z dnia 31 grudnia 2019 r. zmniejszył o powyższą kwotę plan finansowy wydatków budżetu państwa części 20-Gospodarka.

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 216-224, 249, 1741-1751, 2001-2183)

Dotacja celowa przekazana FPPP na fundusz założycielski

Minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 14 czerwca 2019 r. udzielił FPPP dotacji celowej w wysokości 2 000 tys. zł, przeznaczonej na fundusz założycielski Fundacji. Zarząd FPPP w dniu 17 czerwca 2019 r. podjął uchwałę o przekazaniu

środków dotacji na fundusz założycielki, a następnie całą kwotę dotacji przekazał na rachunek bankowy funduszu. Sprawozdanie Zarządu Fundacji z realizacji umowy dotacji zostało zaakceptowane w dniu 19 lipca 2019 r. Kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 361-374)

Dotacja podmiotowa dla FPPP

Minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 28 sierpnia 2019 r. udzielił FPPP dotacji podmiotowej w kwocie 5 430,0 tys. zł, przeznaczonej na finansowanie działalności bieżącej m.in. usług obcych, wynagrodzeń, świadczeń na rzecz pracowników i amortyzacji. FPPP wykorzystała dotację w kwocie 2 339,4 tys. zł (43%).

O niższych niż zakładano wydatkach z dotacji zdecydowały: mniejsze niż planowano zatrudnienie pracowników, niezakończone do końca roku prace organizacji działalności Fundacji (sprzęt IT, biuro). Minister Rozwoju, po uzyskaniu dodatkowych wyjaśnień, ocenił i zaakceptował sprawozdanie za III kwartał 2019 r. Zarząd FPPP z opóźnieniem siedmiu dni przekazał do MR kwotę 2,7 tys. zł odsetek od środków na rachunku bankowym dotacji podmiotowej za III kwartał.

W dniu 31 marca 2020 r., zgodnie z umową Fundacja, przekazała sprawozdanie roczne z realizacji dotacji podmiotowej. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w dniu 4 kwietnia 2020 r. pozostawał ono niezatwierdzone (minister akceptuje, bądź odmawia akceptacji sprawozdania w terminie 30 dni od otrzymania sprawozdania).

(dowód: akta kontroli str. 162-183, 216-218, 258-260, 1752-1755, 2148-2230)

Dotacja celowa na realizację zadań FPPP

Minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 28 sierpnia 2019 r. udzielił FPPP dotacji celowej w kwocie 6 270,0 tys. zł, przeznaczonej na realizację ustawowych zadań¹⁸ Fundacji w czterech obszarach: uświadomienie, doradztwo, szkolenia i działania demonstracyjne. Na realizację zadań przewidzianych w umowie, które FPPP w całości zleciła podwykonawcom, wykorzystano 2 811 tys. zł (44,8 %).

Głównym powodem braku pełnego wykorzystania dotacji celowej, według Zarządu Fundacji, był krótki czas na realizację projektów, których realizacja wymagała około sześciu miesięcy. Wynikało to z przyczyn obiektywnych, jak: opóźnienia dofinansowania Fundacji¹⁹, utrudnione możliwości zatrudnienia odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, a także niepewność, co do ostatecznego zapotrzebowania na wydatkowanie środków, uzależnione od wyniku postępowań przetargowych.

Fundacja terminowo, tj. do 15 stycznia 2020 r., złożyła sprawozdanie roczne przedstawiające rozliczenie zadaniowo-finansowe dotacji celowej. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Minister Rozwoju nie podjął decyzji o akceptacji bądź odm-

---

¹⁸ Zadania wynikające z art. 1 ust. 2 ustawy o FPPP.

¹⁹ W ramach tego projektu od września 2017 r. do czerwca 2019 r. realizowane były zadania przygotowujące powołanie Fundacji, przy czym do końca marca 2019 r. działania te były finansowane ze środków z wydatków niewygasających z budżetu państwa na rok 2018.

wie akceptacji sprawozdania rocznego FPPP. Po uzyskaniu dodatkowych wyjaśnień dotyczących sprawozdania poinformowano Zarząd, że Minister skorzysta z umownego uprawnienia przedłużeniu terminu rozliczenia dotacji do czasu zakończenia kontroli przez komórkę kontrolną MR.

Jak wskazano w sprawozdaniu z wykorzystania środków dotacji celowej, Fundacja do dnia 31 grudnia 2019 r., z uwagi na rozpoczęcie działalności operacyjnej dopiero we wrześniu 2019 r., nie zrealizowała w pełni żadnego z czterech wskaźników efektu zaplanowanych w umowie. Fundacja nie zrealizowała zadań w dwóch obszarach (*szkolenia oraz działania demonstracyjne*) i w całości zwróciła dotację przeznaczoną na ich realizację. W obszarze *doradztwo* FPPP w ograniczonym zakresie podjęła działania szkoleniowe w celu przygotowania konsultantów Centrum Szkoleniowego Fundacji. Na realizację zadań w tym obszarze wykorzystano z dotacji 45,6 tys. zł z zaplanowanej kwoty 320 tys. zł.

Na projekty w obszarze *uświadomienia* z planowano wydać 5 400 tys. zł, a faktycznie wykorzystano 2 765,4 tys. zł. FPPP dążąc do osiągnięcia planowanego w tym obszarze efektu budowy ekosystemu Przemysłu 4.0 i zapewnienia funkcjonalności swojej stronie internetowej zleciła m.in.: organizację warsztatów dla managerów Przemysłu 4.0; opracowanie koncepcji programu pilotażowego Polskiej Doliny Krzemowej oraz opracowanie narzędzia (skaner oceny dojrzałości cyfrowej przedsiębiorstw zgodnie z koncepcją Przemysłu 4.0) dostępnego przez przeglądarkę internetową. Narzędzie do końca 2019 r. nie było aktywne dla przedsiębiorców. Prowadzony był proces szkolenia pracowników FPPP, którzy wykorzystują skaner w pracy z przedsiębiorcami. W obszarze *uświadomienia* wydano 85,5 tys. zł na sfinansowanie trzydniowej wizyty studyjnej w Stuttgarcie. Wzięli w niej udział pracownicy (przedstawiciele) Fundacji. Celem wizyty było poznanie najnowszych trendów w zakresie koncepcji Przemysłu 4.0 oraz wymiana doświadczeń. W obszarze *uświadomienie* Fundacja, z uwagi na brak partnerów, nie zrealizowała zadania zorganizowania Centrum Kompetencji.

W ramach rozliczenia dotacji szczegółowej analizie poddano największy wydatek w obszarze *uświadomienie* (1 693,9 tys. zł), przeznaczony na organizację warsztatów dla managerów Przemysłu 4.0. W wyniku zamówienia publicznego na usługi społeczne wyłoniono sześciu wykonawców usługi polegającej na merytorycznym i organizacyjnym przygotowaniu oraz realizacji dwudniowych warsztatów w formie wykładowo-demonstracyjnej dotyczących możliwości biznesowych, które zapewnią wdrożenie procesów i rozwiązań z zakresu przemysłu przyszłości. FPPP zawarła umowy z pięcioma wykonawcami na kwotę ogółem 2 367,4 tys. zł. Udział w warsztatach miało wziąć 875 uczestników w 14 województwach. Wykonawcy zakwalifikowali 561 uczestników, z których 395 potwierdziło swój udział na liście obecności, którą wykonawca był zobowiązany przekazać Fundacji. Za organizację warsztatów Przemysłu 4.0 dla zakwalifikowanych uczestników FPPP zapłaciła 1 693,9 tys. zł. Fundacja bez uwag, protokolarnie potwierdziła wykonanie usługi organizacji warsztatów. Badanie satysfakcji uczestników warsztatów w ujęciu ogólnym wyniosło 52%, wobec przyjętego progu, co najmniej 30%.

Merytoryczne opracowanie zagadnienia warsztatów, udział w realizacji zadania i w komisji przetargowej FPPP powierzyła firmie, której wynagrodzenie w kwocie 51,8 tys. zł sfinansowano ze środków dotacji.
(dowód: akta kontroli str. 1741-1751, 2231-2430)

W NIK zwraca uwagę, że konstrukcja umów przeprowadzenia warsztatów dla managerów Przemysłu 4.0, nie mobilizowała wykonawców umów do zapewnienia udziału w warsztatach managerów zakwalifikowanych do przeszkolenia. W konsekwencji zapisów umów FPPP zapłaciła za udział w warsztatach managerów, którzy bądź nie wzięli w nich udziału, bądź nie potwierdzili udziału podpisem na liście obecności. Fundacja wykonując postanowienia umów wykonania usługi przeprowadzenia warsztatów zapłaciła 1 693,9 tys. zł za udział 561 uczestników zakwalifikowanych do udziału w warsztatach, z których tylko 395 potwierdziło swój udział podpisem na liście obecności. W umowach z wykonawcami postanowiono, że wynagrodzenie będzie płatne za każdy przeprowadzony warsztat. Zgodnie z umową wynagrodzenie należne za każdy warsztat było równe iloczynowi liczby uczestników tego warsztatu oraz kosztu brutto uczestnictwa jednej osoby w warsztacie (w zależności od umowy kwoty od 2,8 tys. zł do 4 tys. zł za osobę). NIK zwraca uwagę, że kwota, którą zapłaciłaby Fundacja, gdyby podstawą płatności była obecność uczestnika potwierdzona podpisem na liście obecności, a nie liczba osób zakwalifikowanych do udziału w warsztatach, które nie odwołały swojego udziału byłaby o 467,4 tys. zł niższa od kwoty 1 693,9 tys. zł zapłaconej przez FPPP. Różnica pomiędzy liczbą osób zakwalifikowanych do udziału w warsztatach, a liczbą osób, które potwierdziły udział podpisem na liście obecności na poszczególnych warsztatach w ilościach skrajnych przykładowo wynosiła 28 osób, 19 osób, 15 osób, 17 osób, 14 osób i 10 osób. W umowach przeprowadzenia warsztatów postanowiono, że wykonawca zobowiązuje się do wykonać zadania zgodnie z Szczegółowym Opiszem Przedmiotu Zamówienia (SOPZ) będącym jednym z załączników do umowy. Zgodnie z SOPZ w przypadku zgłoszenia osoby na warsztat i nie poinformowaniu wykonawcy o rezygnacji z udziału w warsztacie najpóźniej na 3 dni robocze przed terminem wykonawca uwzględnia koszt udziału tej osoby w warsztatach (pkt. III.4 Rekrutacja). Rekrutację uczestników warsztatów Fundacja powierzyła wykonawcom, którzy zgodnie z SOPZ prowadzili rekrutację online. Zgodnie z SOPZ obowiązkiem wykonawcy było również zebranie podpisów potwierdzających obecność w każdym z dwóch dni szkolenia na liście uczestników warsztatów i dostarczanie tej listy do FPPP.

NIK zwraca też uwagę, że na nieosiągnięcie zakładanych efektów z przeprowadzenia warsztatów (udział potwierdziło 395 managerów, tj. 70,4% osób zakwalifikowanych do udziału – a planowano przeszkolenie 875 managerów) mógł mieć wpływ termin ich zakończenia - do dnia 8 grudnia lub do dnia 17 grudnia 2019 r. W okresie tym sporządzana jest na ogół sprawozdawczość na koniec roku obrotowego.

Zdaniem NIK, sfinansowanie z dotacji celowej wizyty studyjnej w Stuttgarcie dla sześciu pracowników (przedstawicieli) Fundacji w kwocie 85,5 tys. zł nie wpisywało się w obszar *uświadomienia* realizowany na podstawie art. 1 ust. 2, pkt. 1, 3-7, 9-10 ustawy o FPPP. Zgodnie z art. 1 ustawy celem Fundacji była realizacja zadań prowadzących do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Działania Fundacji finansowane z dotacji celowej podejmowane w celu realizacji jej zadań nie powinny być więc dedykowane pracownikom Fundacji, lecz przedsiębiorcom, którzy dzięki wizy-

tom studyjnym uzyskaliby możliwość poznania najnowszych trendów w zakresie koncepcji Przemysłu 4.0 oraz wymiany doświadczeń. NIK nie podziela wyjaśnień²⁰ w tej sprawie, gdyż finansowanie działań zwiększających wiedzę pracowników FPPP powinno następować ze środków dotacji podmiotowej, z których zgodnie z umową należy finansować szkolenia pracowników. W Planie finansowym na realizację zadań w ramach dotacji celowej na 2019 r. (załącznik nr 3 do umowy) zadania Fundacji w obszarze *uświadomienie*, jak w pozostałych obszarach, ukierunkowane były na szerzenie wiedzy z zakresu Przemysłu 4.0 wśród przedsiębiorców. W zakresie zadań w obszarze *uświadomienie* nie przewidywano wizyt studyjnych w tym dla pracowników FPPP. We wniosku o uruchomienie środków rezerwy celowej i decyzji Ministra Finansów również wprost wskazano na konieczność kierowania zadań Fundacji, w tym zadań uświadamiających, do przedsiębiorców.

Zdaniem NIK, przytoczone powyżej uwagi należy wziąć pod uwagę, przy ocenie sprawozdania złożonego przez Fundację.

Dotacja podmiotowa dla PAIH

Minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 19 września 2019 r. udzielił PAIH dotacji podmiotowej²¹ w kwocie 4 572 tys. zł przeznaczonej na dofinansowanie działalności bieżącej związanej z realizacją zadań promocji polskiej gospodarki. PAIH w całości wykorzystwała otrzymane środki. W umowie dotacji PAIH została zobowiązana do dokonywania wydatków z zachowaniem zasady efektywności i jawności (§ 2 ust. 3). Załącznikiem do umowy dotacji były ustanowione przez ministra *Wytyczne wydatkowania środków z dotacji* z 21 czerwca 2018 r., w których m.in. zobowiązano PAIH do wydatkowania dotacji zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz z przepisami prawa, w tym *ufp*. PAIH była zobowiązana do przekazania dwóch sprawozdań z realizacji dotacji podmiotowej: w terminie 14 dnia od zawarcia umowy - za pierwsze półrocze i roczne, w terminie do 15 stycznia 2020 r. Minister Rozwoju w dniu 2 grudnia 2019 r. pozytywnie ocenił sprawozdanie PAIH za pierwsze półrocze 2019 r. Z otrzymanej dotacji PAIH zrefundowała poniesione w pierwszym półroczu koszty w wysokości 3 374,3 ty. zł. Dotację przeznaczono m.in. na wynajem biura i miejsc parkingowych przy ul. Kruczej 50 w Warszawie w kwocie 447,4 tys. zł (w tym 203 tys. zł za okres styczeń-marzec 2019 r.), opłaty eksploatacyjne siedziby PAIH przy ul. Bagatela 12 w Warszawie (16,2 tys. zł) i koszty przeprowadzki w marcu 2019 r. związane ze zmianą siedziby Spółki (14,7 tys. zł). Zmianę siedziby PAIH, z budynku Spółki przy ul. Bagatela 12 w Warszawie na wynajęte biuro przy ul. Kruczej 50 w Warszawie, ujawniono w KRS²² w dniu 4 kwietnia 2019 r.

²⁰ Wyjaśnienia Dyrektora DRI z dnia 2 kwietnia 2020 r. udzielone w formie dokumentu elektronicznego o identyfikatorze 1196522.3376817.2435251.

²¹ Umowa dotacji podmiotowej nr II/659/P/50005/2580/19/DRI na dofinansowanie działalności bieżącej z realizacji zadań PAIH, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna (Dz.U. poz. 1491 ze zm.).

²² <http://www.krs-online.com.pl/polska-agencja-inwestycji-i-handlu-s-a-krs-104523.html> [dostęp w dniu 12 marca 2020 r.]

Sprawozdanie roczne z dotacji podmiotowej PAIH przekazała terminowo 15 stycznia 2020 r. Według sprawozdania PAIH wykorzystała dotację w całości i dodatkowo poniosła ze środków własnych koszty zadań promocji polskiej gospodarki w kwocie 3 931,6 tys. zł (razem 8 503,6 tys. zł). Z uwagi na wyższe niż planowano wydatki na działalność objętą dotacją PAIH w sprawozdaniu rocznym nie wykazała odsetek od środków otrzymanych w ramach umowy dotacji. Środkami dotacji PAIH w całości sfinansowała wynajem biura przy ul. Kruczej 50 o powierzchni 2 416,3 m² i 16 miejsc parkingowych. Do rozliczenia dotacji podmiotowej PAIH w 2019 r. zastosowała wskaźnik 0,7615 odpowiadający proporcji przychodów Spółki z działalności ustawowej i działalności własnej. PAIH dysponuje dwoma budynkami o przeznaczeniu biurowym w Warszawie przy ul. Bagatela 12 i ul. Aleja Stanów Zjednoczonych 53, które przeznaczono na wynajem.

Do dnia zakończenia kontroli Minister Rozwoju nie zakończył procesu akceptacji sprawozdania rocznego PAIH. Dyrektor DRI w dniu 6 lutego 2020 r. poinformował Zarząd PAIH, że minister skorzysta z umownego uprawnienia przedłużeniu terminu rozliczenia dotacji do czasu zakończenia kontroli przez komórkę kontrolną MR.

NIK zwraca uwagę, że co do zasady w ramach dotacji podmiotowej powinny być finansowane wydatki beneficjenta poniesione w danym roku budżetowym (rozliczenie kasowe). W umowie dotacji podmiotowej²³ zawartej z PAIH niekonsekwentnie i zamiennie stosowano pojęcie wydatków ponoszonych z dotacji podmiotowej i kosztów. W umowie dotacji podmiotowej zawartej przez Ministra z FPPP zawarto zapisy o rozliczeniu wydatków na działalność bieżącą, a nie kosztów tej działalności. Zdaniem NIK zapisy umowy dotacji podmiotowych powinny mieć charakter jednoznaczny, nie powinno mieć miejsca stosowanie zamiennie, jako synonimów pojęć wydatków i kosztów, gdyż pojęcia te na gruncie rozliczenia środków publicznych nie są tożsame. Zdaniem NIK jednoznaczne stosowanie w umowach dotacji pojęć wydatków i kosztów powinno być jednym z elementów planowanej przez Dyrektora Generalnego analizy udzielania dotacji w związku z wnioskiem pokontrolnym *ustalenia procedur rozliczania dotacji w Ministerstwie, zapewniających zgodność z art. 152 ufp* sformułowanym po kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r.

NIK zauważa, że z dotacji podmiotowej w 2019 r. sfinansowano wydatki w kwocie 33,9 tys. zł²⁴, które w kontekście przekazanych *Wytycznych*, nie wpisują się w reali-

---

²³ W umowie Minister wymagał od PAIH prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków z dotacji i wydatków służących realizacji działalności bieżącej w sposób umożliwiający ocenę ich wykonania pod względem finansowanym (§ 1 ust. 3 umowy). W umowie PAIH została zobowiązana do dokonywania wydatków z zachowaniem zasady uczciwej konkurencji, efektywności, jawności i przejrzystości (§ 2 ust. 3). We wzorze sprawozdania rozliczenia finansowego dotacji (załącznik nr 3 do umowy) w części I *Podsumowanie* wymagano podsumowania wydatków. W tym samym sprawozdaniu w części II *Wykaz kosztów* wymagano również przekazania informacji o kosztach w tym kosztów usług obcych, wynagrodzeń, świadczeń na rzecz pracowników, amortyzacji i pozostałych kosztów, a w części III *Szczegółowy wykaz kosztów* wymagano przekazać szczegółowy wykaz kosztów w układzie rodzajowym.

²⁴ Wydatki na: projekty rekrutacyjne w kwocie 11,9 tys. zł, ozdoby świąteczne - 706 zł, opłaty skarbowe za pełnomocnictwa oraz opłaty z tytułu aktów notarialnych - 1,3 tys. zł, zestawy upominkowe na potrzeby Zarządu - 3,4 tys. zł, usługa gastronomiczna - koszty szkolenia Pionu Strategicznego - 1,9 tys. zł, wsparcie przy przeprowadzce z ul. Bagatela 12 na ul. Kruczą 50 - 14,7 tys. zł.

zając zadań promocji i zasadę efektywności ustaloną w umowie, a bieżącą działalność PAIH.

Jak wyjaśnił Dyrektor²⁵ Departamentu Rozwoju Inwestycji (DRI) zgodnie z ustaleniami z PAIH wydatki w kwocie 33,9 tys. zł nie zostaną uwzględnione w kolejnej wersji sprawozdania Spółki, które zostanie przekazane do MR po zakończeniu kontroli *Wykorzystania dotacji podmiotowej przekazanej przez Ministra Przedsiębiorczości i Technologii w 2019 r.* przez DKiA. W wyniku analizy sprawozdania rocznego, jak wyjaśnił Dyrektor DRI, MR wezwało PAIH do objęcia nim wyłącznie wydatków sfinansowanych ze środków dotacji podmiotowej w kwocie 4 572 tys. zł, a nie wszystkich wydatków PAIH. W efekcie powyższego, wydatki PAIH finansowane z dotacji podmiotowej w drugiej połowie 2019 r. zostały ograniczone jedynie do wybranych kosztów wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych.. (dowód: akta kontroli str. 97, 2486-2563, 2808-2848)

Dotacja celowa na realizację zadań PAIH z zakresu promocji polskiej gospodarki

Minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 19 lipca 2019 r. udzielił PAIH dotacji celowej²⁶ w wysokości 74 037,0 tys. zł przeznaczonej na realizację czterech zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki. PAIH wykorzystał w całości otrzymaną dotację.

W umowie dotacji PAIH została zobowiązana do przekazania sprawozdań kwartalnych i sprawozdania rocznego, które przedstawiałyby realizację zadań finansowanych dotacją pod względem merytorycznym i finansowym. Termin przekazania sprawozdania rocznego wyznaczono na 28 lutego 2020 r. Zgodnie z umową Minister akceptuje bądź odmawia akceptacji sprawozdań w terminie do 45 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem, że termin ten może ulec wydłużeniu w przypadku stwierdzenia przez Ministra konieczności uzupełnienia niekompletnego sprawozdania bądź jego poprawienia.

Minister Rozwoju realizując obowiązki nadzoru i kontroli wykorzystania dotacji formułował szczegółowe uwagi do sprawozdań kwartalnych i zwracał się do PAIH o uzupełnienie ich treści, w tym o umowne wartości wskaźników monitorowania, jeśli nie zostały zaprezentowane w sprawozdaniu, przekazanie brakujących załączników sprawozdań, w tym dokumentów finansowych i rocznych planów promocji poszczególnych zagranicznych biur handlowych (ZBH). Na pierwszą połowę 2020 r. zaplanowano kontrolę wykorzystania dotacji celowej. Sprawozdania za I kwartał i II kwartał 2019 r., po korektach naniesionych przez PAIH zgodnie z zaleceniami Ministra, zatwierdzono odpowiednio w dniach 2 i 10 grudnia 2019 r. Według stanu na dzień 2 kwietnia 2020 r. proces oceny przez Ministra Rozwoju sprawozdania za III kwartał 2019 r. i sprawozdania rocznego za 2019 r. nie został zakończony, ponieważ terminy ich oceny przez Ministra jeszcze nie upłynęły.

²⁵ Pismo z 27 marca 2020 r. nr 1196520.

²⁶ Umowa dotacji celowej nr II/622/P/50005/2830/19/DRI na realizację zadań PAIH z zakresu promocji polskiej gospodarki określonych w art. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna.

W sprawozdaniu rocznym (uzupełnienie) z wykonania umowy dotacji celowej z dnia 4 marca 2020 r. PAIH poinformowała, że w 2019 r. na realizację zadań przeznaczyła kwotę 80 546,2 tys. zł (108,8% dotacji), w tym na:

- zadanie nr 1 *Wspieranie inwestycji bezpośrednich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* - 2 358,9 tys. zł,
- zadanie nr 2 *Promocja eksportu polskich przedsiębiorców, promocja branż oraz wspieranie polskich inwestycji za granicą* - 74 098,9 tys. zł,
- zadanie nr 3 *Dostarczanie informacji gospodarczych oraz komunikacja zewnętrzna* - 1 883,1 tys. zł,
- zadanie nr 4 *Budowanie sieci współpracy z zagranicznymi instytucjami wsparcia biznesu* - 2 205,3 tys. zł.

Z uwagi na wyższe wydatki na działalność objętą dotacją PAIH w sprawozdaniu rocznym nie wykazała odsetek od środków otrzymanych w ramach umowy dotacji. W sprawozdaniu rocznym PAIH zwróciła się o zwiększenie wydatków na realizację zadania nr 2 bez zmiany wysokości dotacji poprzez przeniesienie do tego zadania niewykorzystanych środków z dotacji celowej w kwocie 3 221 tys. zł z zadań nr 1,3 i 4. Ze stanowiska Ministerstwa²⁷ wynika, że wniosek ten nie może zyskać akceptacji, o czym poinformowano Agencję w piśmie z dnia 2 kwietnia 2020 r.

PAIH w 2019 r. z 46 wskaźników²⁸ służących monitorowaniu stopnia wykonania zadań, którym przypisano wartość docelową w 100%, zrealizowała 30 wskaźników. Zgodnie z umową Minister ma prawo odmowy akceptacji sprawozdania, jeśli nie wykonano wskaźników monitorowania (§ 6 ust. 7 umowy).

W zadaniu nr 2 wykonano dziewięć z 13 wskaźników monitorowania. W sprawozdaniu PAIH nie przedstawiła uzasadnienia braku pełnej realizacji wskaźników monitorowania zadań. W szczególności nie wykonano dwóch wskaźników monitorowania podzadania nr 2.1 *Zapewnienie sprawne działalności zagranicznych biur handlowych Agencji*. Podzadanie obejmowało zapewnienie funkcjonowania sieci 70 ZBH świadczącej usługi na rzecz wsparcia ekspansji eksportowej i inwestycyjnej polskich przedsiębiorców na rynki zagraniczne, podejmowanie działań zwiększających efektywność funkcjonowania ZBH. PAIH w 62,3% wykonała wskaźnik 2.1. a) *Odsetek ZBH gdzie jest zatrudnionych, co najmniej dwóch pracowników merytorycznych* oraz w 85,7% wskaźnik 2.1. c) *Liczba pracowników merytorycznych ZBH* (min. 140 wykonanie 120).

W 2019 r., według sprawozdania rocznego, na działalność 69 ZBH przeznaczono 63 224,9 tys. zł, w tym na utrzymanie biur 55 223,1 tys. zł i na realizację zadań 8 001,8 tys. zł. W sprawozdaniu rocznym *Podsumowanie działalności ZBH per region*, PAIH przekazała informację o działalności 68 biur prowadzących działalność w celu realizacji wskaźników zadania nr 2. W 2019 r. w ZBH per saldo zatrudnienie zmniejszyło się o 10 osób (ze 130 osób w I kwartale do 120 osób w IV kwartale). Według informacji PAIH, ZBH w Wilnie i Addis Abebie przestały być operacyjne,

²⁷ Pismo Zastępcy Dyrektora DRI z dnia 2 kwietnia 2020 r. – dokument w formie elektronicznej o identyfikatorze 1212843.3377358.2434822.

²⁸ W umowie ustalono 57 wskaźników monitorowania zadań, dla 11 z nich nie określono wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w 2019 r.

odpowiednio w II i III kwartale 2019 r. W pięciu ZBH (Addis Abeba, Sao Paulo, Wilno, Zagrzeb i Johannesburg) zatrudnienie wahało się od 0,5 do 0,7 etatu (osoby).

Z wyjątkiem dwóch²⁹ zrealizowano wskaźniki monitorowania podzadań obsługi eksporterów, podejmowania działań interwencyjnych na rzecz polskich przedsiębiorców i promocji polskiego eksportu oraz polskich inwestycji za granicą.

NIK zwraca uwagę, że koszty realizacji zadania nr 2 zostały wykonane w wyższej niż planowano wysokości, pomimo że nie w pełni wykonano zadania zorganizowania sieci 70 ZBH i zatrudnienia w nich pracowników merytorycznych. W sprawozdaniu za III kwartał PAIH, choć taki obowiązek wynika z § 6 ust. 4 umowy, nie sygnalizowała ryzyka niewykonania zadania nr 2 oraz ryzyka przekroczenia kosztów realizacji zadania. W 2019 r. działalność prowadziło 69 ZBH, z których dwa w trakcie roku utraciły zdolność prowadzenia działalności, co oznacza niezapewnienie promocji polskiej gospodarki w niektórych rejonach. Wprawdzie, z wyjątkami wykonano wskaźnik działalności promocyjnej polskiego eksportu jednak nie opracowano kompleksowych planów promocji, w tym planów dla poszczególnych ZBH i nadal nie opracowano katalogu płatnych usług PAIH oraz ZBH, które mają być świadczone na rzecz przedsiębiorców, co pozwoliłoby na obniżenie kosztów działalności bieżącej przy jednoczesnym zapewnieniu nieprzerwanego procesu promocji polskiej gospodarki.

Należy zauważyć, że w sprawozdaniu rocznym PAIH, bez uzgodnienia z Ministrem Rozwoju, na podstawie § 11 ust. 1 umowy i bez aneksu zmienił brzmienie wskaźnika monitorowania zdania nr 1. PAIH w sprawozdaniu rocznym zamiast informacji o realizacji wskaźnika nr 1.3 *Liczba opracowanych raportów Due Dilligence* (wartość docelowa 2 raporty) przedstawił informację o realizacji wskaźnika 1.3 *Przygotowanie ofert inwestycyjnych terenów inwestycyjnych o znaczeniu potencjalnie inwestycyjnym, przeznaczonych pod projekty strategiczne realizowane przez Agencję*. Jak wynika z wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora DRI planowane jest wystąpienie do PAIH o przekazanie informacji o wykonaniu wskaźnika nr 1.3 w brzmieniu przedstawionym w umowie. Zdaniem NIK zmiana brzmienia wskaźnika przez PAIH świadczy o tym, że wskaźnik ten nie został wykonany przez PAIH.

NIK zwraca również uwagę, że PAIH naruszyła postanowienia § 4 ust. 4 i 5 umowy dotacji, bowiem dopiero w sprawozdaniu rocznym przekazanym do MR w dniu 9 marca 2020 r. zwrócił się do Ministra o zgodę na dokonanie zmiany w poszczególnych pozycjach kosztorysu realizacji zadań bez zmiany wysokości kwoty dotacji. PAIH zwróciła się o zmianę pozycji kosztorysu zadań i przeniesienie kwoty 3 221 tys. zł do zadania nr 2, z którego to sfinansowano całość kosztów organizacji Forum Biznesu, choć jak wynika z wniosku PAIH planowano koszty Forum we wszystkich zadaniach finansowanych z dotacji. Forum Biznesu³⁰ odbyło się 9 października

---

²⁹ Nie zrealizowano wskaźnika 2.2.c) Liczba zorganizowanych spotkań dla konkretnych polskich przedsiębiorców z potencjalnymi partnerami handlowymi (wartość docelowa 840, wykonanie 719, tj. 85,8%) i wskaźnika 2.2.d) Liczba zorganizowanych spotkań dla konkretnych polskich przedsiębiorców lub w ich imieniu z instytucjami, organizacjami, władzami lokalnymi, itp. (wartość docelowa 280, wykonanie 168 tj. 60%).

³⁰ <https://paihforumbiznesu.gov.pl/> dostęp w dniu 24 marca 2020 r.

2019 r., a ministerstwo, po kontroli wykorzystania dotacji celowej w 2018 r., sformułowało w dniu 8 sierpnia 2019 r. zalecenie informowania ministra o przesunięciach środków dotacji, zgodnie z postanowieniami umowy. PAIH odpowiadając na zalecenia zobowiązała się wobec Ministra do przestrzegania w tym zakresie umowy dotacji. Korekta wysokości kosztów realizacji zadań niemal przy każdej kolejnej wersji sprawozdań kwartalnych i przekazanie wniosku o zmianę w poszczególnych pozycjach kosztorysu realizacji zadań w dwa miesiące po zakończeniu IV kwartału świadczy o tym, że PAIH nie wprowadził mechanizmów organizacyjno-zarządczych pozwalających na monitorowanie zadań i kosztów ich realizacji. Podkreślić należy, że Minister nie dysponuje planami PAIH informującymi, jakie przedsięwzięcia promocyjne będą finansowane w poszczególnych zadaniach, a w przekazywanych wraz ze sprawozdaniami kwartalnymi zestawieniami kosztów nie był dokonywany ich podział na finansowanie poszczególnych działań. Z umowy (§ 4 ust. 5) wynika, że pisemna zgoda Ministra na dokonanie zmiany w poszczególnych pozycjach kosztorysu realizacji zadań dotacji powinna mieć charakter uprzedni, a więc powinna być dokonana odpowiednio wcześniej niż złożenie sprawozdania rocznego.
(dowód: akta kontroli str. 77-78, 93, 1727-1741, 2562-2747)

Dotacja celowa dla Polskiej Agencji Kosmicznej

Minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 11 października 2019 r. udzielił POLSA dotacji celowej w wysokości 6 162,3 tys. zł przeznaczonej na realizację trzech projektów³¹. POLSA wykorzystała 86% dotacji.

Roczne sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji zadania przekazano terminowo. W ramach nadzoru i kontroli wykorzystania dotacji ministerstwo, w dniu 25 lutego 2020 r. zwróciło się do POLSA o uzupełnienia sprawozdania finansowego i merytorycznego oraz wyjaśnienie wątpliwości związanych z przekazanym sprawozdaniem rocznym. Sprawozdanie merytoryczne i finansowe z dotacji celowej udzielonej POLSA zatwierdzono 31 marca 2020 r.

NIK zauważa, że w sprawozdaniu finansowym POLSA nie wykazała przychodów z tytułu odsetek na rachunku bankowym od dotacji celowej. POLSA nie dokonała również zwrotu odsetek w terminie wynikającym z umowy tj. do 31 stycznia 2020 r. Kwestia przychodów z odsetek została odnotowana przez ministerstwo w piśmie do beneficjenta, z prośbą o jej wyjaśnienie. W odpowiedzi POLSA poinformowała, że nie uzyskała odsetek. Niewykorzystane środki dotacji do czasu ich zwrotu powinny być lokowane na oprocentowanym koncie, aby uzyskać odsetki podlegające przekazaniu na rachunek dochodów MR.

(dowód: akta kontroli str. 241-242, 2431-2468)

Realizacja wydatków przez dysponenta III stopnia

Badaniem objęto 86 wydatków dysponenta III stopnia w łącznej kwocie 8 183,0 tys. zł, tj. 7,1% kwoty wykonanych wydatków dysponenta III stopnia w 2019 r.³² Doboru próby dokonano metodą monetarną³³.

---

³¹ Projekty: Krajowy system świadomości sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej SSA-PL, Przystąpienie do Konsorcjum SST UE i odpowiednie pozycjonowanie Polski w konsorcjum, Wsparcie inicjatyw i wydarzeń promocyjnych sektora kosmicznego.

Wydatki były dokonywane zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Badaniem wydatków w wylosowanej próbie objęto wydatki bieżące w kwocie 5 302,7 tys. zł, w tym m.in. 1 412,0 tys. stanowiące wydatki na wyposażenie, sprzętanie, ochronę oraz dostawę mediów w budynku Ministerstwa, 1 143,4 tys. zł wydatków związanych z utrzymaniem majątku po zlikwidowanych Wydziałach Promocji Handlu i Inwestycji oraz wydatki majątkowe w kwocie 2 880,3 tys. zł, przeznaczone głównie na infrastrukturę elektroniczną i techniczną budynku Ministerstwa, w tym poprawę efektywności energetycznej. Do dnia zakończenia kontroli Ministerstwo nie odniosło się do wyjaśnienia wątpliwości NIK, co do prawidłowości niektórych wydatków ujawnionych w wylosowanej próbie wydatków dysponenta III stopnia.

(dowód: akta kontroli str. 801-900)

Zamówienia publiczne

Szczegółową analizą objęto pięć postępowań o udzielenie zamówień publicznych, przeprowadzonych w trybie:

- przetargu nieograniczonego na wymianę instalacji centralnego ogrzewania i remont instalacji wodociagowych w ramach zadania *Poprawa efektywności energetycznej budynku Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii przy Placu Trzech Krzyży 3/5 w Warszawie* (wydatek finansowany z budżetu środków europejskich);
- zamówienia z wolnej ręki na dostawę i dystrybucję ciepła;
- zamówienia na usługi społeczne na organizację i kompleksową obsługę Forum Sukcesu Polskiego Biznesu;
- zamówienia z wolej ręki na zakup pojazdu dostawczo-osobowego dla placówki zagranicznej
- oraz zamówienia o wartości nieprzekraczającej wartości 30 tys. euro na usługę opracowania analizy nt. struktury i charakteru polsko-niemieckiej wymiany handlowej, z uwzględnieniem barier pozataryfowych na rynku niemieckim.

Powyższych zamówień udzielono na łączną kwotę 4 779,7 tys. zł, a poniesione wydatki z tytułu ich realizacji w 2019 r. wyniosły 1 547,1 tys. zł. Nie stwierdzono naruszeń przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*³⁴. Skontrolowane zamówienia służyły realizacji zadań jednostki. Wysokość wynagrodzenia wypłaconego wykonawcom wynikała z zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 530-800, 1784-2000)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³² Kwota wykonanych wydatków dysponenta III stopnia w 2019 r., wykazana w sprawozdaniu Rb-28, wynosiła 116 098 806,42 zł

³³ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

³⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.

Opis stanu faktycznego

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich zaplanowano w wysokości 479 471,3 tys. zł oraz zrealizowano w kwocie 470 754,1 tys. zł (98,2%), co stanowiło 0,55% ogółu wydatków budżetu środków europejskich. Zostały one poniesione na wdrażanie projektów wskazanych w Umowie Partnerstwa 2014-2020, w ramach II i III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (PO IŚ) oraz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 (PO PC).

Szczegółowym badaniem NIK objęto wydatki w ramach poddziałania 3.2.2 PO IR *Kredyt na innowacje technologiczne* w wysokości 377 569,2 tys. zł (w tym rezerwa celowa 151 113,0 tys. zł), co stanowiło 80,2% wydatków środków europejskich w części 20-Gospodarka. Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, do wysokości określonej w planie finansowym.
(dowód: akta kontroli str. 503-529)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu faktycznego

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Szczegółowym badaniem NIK objęła pięć podzadań ujętych w układzie zadaniowym budżetu, dobranych w sposób celowy spośród zadań istotnych z punktu widzenia prowadzonej działalności i wydatkowanych środków, tj. 6.1.1 *Tworzenie warunków dla funkcjonowania przedsiębiorstw*, 6.1.2 *Tworzenie warunków do zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw*, 6.1.3 *Współpraca gospodarcza z zagranicą i promocja gospodarki polskiej za granicą*, 6.1.4 *Wsparcie projektów inwestycyjnych w ramach funkcji państwa 6 – Polityka gospodarcza kraju oraz 11.4.1 Mobilizacja gospodarki w ramach funkcji państwa 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic*. Badanie prowadzono pod względem prawidłowości określenia mierników przyjętych do pomiaru stopnia realizacji tych podzadań oraz stopnia osiągnięcia przyjętych dla tych podzadań celów i mierników. Stopień osiągnięcia celów poszczególnych podzadań przedstawiał się następująco:

- celem podzadania 6.1.1 było zapewnienie stabilnych i sprzyjających rozwojowi warunków funkcjonowania przedsiębiorców, zaś miernik *rentowność obrotu brutto z całokształtu działalności (w przedsiębiorstwach powyżej dziewięciu zatrudnionych)* osiągnął wartość 4,5% wobec zaplanowanej nie mniej niż 4,5%,
- celem podzadania 6.1.2 było zwiększenie udziału przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną, zaś miernik *procentowy udział przedsiębiorstw ponoszących nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle* osiągnął wartość 15,7% wobec zaplanowanej nie mniej niż 15,1%;
- celem podzadania 6.1.3 było zrównoważenie wymiany handlowej i wzrost polskiego eksportu, zaś miernik *eksport per capita* osiągnął wartość 6,1 tys. euro wobec zaplanowanej nie mniej niż 5,5 tys. euro;
- celem podzadania 6.1.4 było zapewnienie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy, zaś miernik *liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym*

roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów osiągnął wartość 4 297 etatów wobec zaplanowanych 3 500 etatów;

- celem podzadania 11.4.1 było utrzymanie potencjału produkcyjnego niezbędnego do realizacji zwiększonych potrzeb MON, MSWiA, MS i ABW w zakresie dostaw i remontów sprzętu wojskowego, zaś miernik współczynnik pokrycia kosztów dotacją osiągnął wartość 72,79% wobec zaplanowanej 80%.

Na realizację wymienionych podzadań wydatkowano 959 026,1 tys. zł (odpowiednio: 71 917,0 tys. zł, 536 335,1 tys. zł, 156 084,7 tys. zł, 168 767,5 tys. zł oraz 25 921,8 tys. zł), tj. 89,7% ogółu wydatków w części 20-Gospodarka. Plan wydatków poszczególnych podzadań zrealizowano odpowiednio na poziomie: 92,0%, 97,3%, 96,9%, 99,7% oraz 99,3%.

Przyjęte mierniki były adekwatne i wystarczające do oceny skuteczności wybranych podzadań oraz osiągnięcia założonych celów.

Mierniki przyjęte dla podzadań 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3 i 6.1.4 zostały osiągnięte, natomiast dla podzadania 11.4.1 *Mobilizacja gospodarki* miernik współczynnik pokrycia kosztów dotacją osiągnął wskaźnik 72,79% wobec zaplanowanego 80%, przy wykonaniu 99,3% zaplanowanych wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 325-330)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi; nie stwierdzono niecelowego lub niezgodnego z przepisami wydatkowania środków publicznych.

Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 20-Gospodarka, sprawozdań jednostkowych dysponenta części 20-Gospodarka oraz dysponenta trzeciego stopnia części 20-Gospodarka:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),

- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz

- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 20-Gospodarka na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.
(dowód: akta kontroli str. 257-285, 1201-1244)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

V. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu państwa w części 20-Gospodarka w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61 b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji

³⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

tucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15zżs ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁶, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o NIK, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania sformułowanych uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2020 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Tadeusz Dziuba

(-)Tadeusz Dziuba

---

³⁶ Dz.U. poz. 374, 567 i 568.